

जलस्रोत प्रदुषित करणा-या पाणी
वापरकर्त्याकडून दंडनीय पाणीपट्टी
आकारणी करणेबाबत मार्गदर्शक तत्त्वे

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: पापव-२०१३/(प्र.क्र.४६६/२०१३)/सिं.व्य.(महसूल)

मंत्रालय,

मुंबई-४०००३२

तारीख: १२ नोव्हेंबर, २०१३

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम २००५ मधील कलम १२ (५) अन्वये प्राधिकरण संबंधित राज्य अभिकरणांशी निकट समन्वय साधून राज्यातील पाण्याच्या दर्जात वाढ करण्यासाठी व त्यांचे जतन करण्यासाठी पाठिंबा देईल व सहाय्य करील, असे करतांना "प्रदुषण करणाऱ्यांने किंमत चुकवावी" हे तत्व वापरण्यात यावे. तसेच महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाचे पत्र क्र. मजनिप्रा-२०११/ढोक जलदर-आदेश/(५९)/३१५, दि.३० मे, २०११ मधील तरतूद खालीलप्रमाणे आहे.

परिच्छेद क्र.४.१.३ :- " दंड- प्रत्येक उद्योगाने नैसर्गिक पाण्याच्या प्रवाहात सांडपाणी सोडण्यापूर्वी त्या पाण्यावर विहित प्रमाणकांची गुणवत्ता येईपर्यंत उचित प्रक्रिया करणे अपेक्षित आहे. जर महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाच्या विहित प्रमाणकांची गुणवत्ता येईपर्यंत सांडपाण्यावर उचित प्रक्रिया केली नसेल तर अशा प्रकरणी अनुज्ञेय दराच्या दुप्पट दराने आकारणी करण्यात येईल. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाकडून स्वतंत्रपणे करण्यात येत असलेल्या कार्यवाही व्यतिरिक्त ही (दंडनिय) आकारणी असेल ".

सद्यस्थितीत उपरोक्त नियमांची अंमलबजावणी करण्यासाठी व प्रदुषणास आळा घालण्यासाठी बिगर सिंचन पाणी वापरकर्त्यांना घरगुती व वाणिज्यिक / औद्योगिक पाणी वापराच्या अनुषंगाने कार्यवाही करणे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय:-

बिगर सिंचन पाणी वापरकर्ते किंवा इतर संस्थेकडून जल स्रोतांना होत असलेल्या प्रदुषणाला आळा घालण्यासाठी खालील प्रमाणे निर्देश देण्यात येत आहेत. (१) बिगर सिंचन पाणी वापरकर्त्याने किंवा इतर संस्थेने त्यांचे सांडपाणी विसर्जित करतांना सांडपाण्याची गुणवत्ता 'महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाकडून दर तीन महिन्याला तपासून, प्रदुषण होत नसल्याबाबतचे प्रमाणपत्र जलसंपदा विभागास देणे बंधनकारक राहिल, (२) बिगर सिंचन पाणी वापरकर्त्याने वा इतर संस्थेने वरील प्रमाणपत्र उपलब्ध न करुन दिल्यास, पुढील तीन महिन्यापर्यंत ५% जादा दराने पाणीपट्टी आकारावी व पाणीपुरवठा तिसऱ्या महिन्याच्या शेवटी खंडीत/ बंद करण्यात येईल अशी नोटीस द्यावी. (३) जलसंपदा विभागाने प्रदुषण नियंत्रण मंडळाकडून जलस्रोत दुषित करणाऱ्या उद्योगाचे / संस्थांचे अहवाल दर महिन्याला मागवून सदर उद्योगांना /संस्थेला नोटीस देऊन पुढील तीन महिन्यांच्या आत उचित कार्यवाही न केल्यास पाणीपुरवठा खंडीत / बंद करण्यात यावा व सदर कालावधीत अनुज्ञेय दराच्या दुप्पट दराने आकारणी करावी. (४) वरील अटीच्या आधारे आवश्यक कार्यवाही सदर परिपत्रक निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून करावी. पाणीपट्टी वसुलीच्या नियमित विवरण पत्रासोबत कार्यकारी अभियंता यांनी त्यांचे विभागांतर्गत कार्यवाही केल्याबाबतचे प्रमाणपत्र अधीक्षक अभियंता यांना सादर करावे. अधीक्षक अभियंता यांनी एकत्रितपणे उपरोक्त परिपत्रकानुसार कार्यवाही केल्याबाबतचे प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.उपरोक्त अटी सदर परिपत्रक निर्गमित झालेल्या दिनांकापासून लागू राहतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३१११२११४७३२१४२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(य. का. भदाणे)

शासनाचे अवर सचिव

प्रत,

- १.मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे कार्यालय,
३. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे कार्यालय,
४. मा.अध्यक्ष / उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
- ५.मा.सभापती / उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
- ६.मा.विरोधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई, यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई,
- ७.मा.विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई, यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई,
- ८.मा. मंत्री, जलसंपदा (मृकृखोविम वगळून) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
- ९.मा. मंत्री, जलसंपदा (मृकृखोविम) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
- १०.मा. राज्यमंत्री, जलसंपदा यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
- ११.महालेखापाल १ / २ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर
- १२.महालेखापाल १ / २ (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर,
- १३.प्रधान सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

- १४.प्रधान सचिव (लाक्षेवि) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १५.सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १६.माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई,
- १७.सर्व कार्यकारी संचालक, जलसंपदा विभाग,
- १८.सर्व महासंचालक, जलसंपदा विभाग,
- १९.सर्व मुख्य अभियंता व मुख्य प्रशासक, जलसंपदा विभाग,
- २०.जलसंपदा विभागातील सर्व सहसचिव व उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई,
२१. सर्व अधीक्षक अभियंता व प्रशासक, जलसंपदा विभाग,
२२. ग्रंथालय, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई,
२३. सिं.व्य. (महसूल) कार्यासन संग्रहार्थ.